

T.C.
YENİŞEHİR KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-84994148-604.01.01-59992089
Konu : TÜBİTAK - Lise Öğrencileri Araştırma
Yarışmaları

05.10.2022

DAĞITIM YERLERİNE

Lise Öğrencileri TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB) tarafından lise öğrenimine devam etmekte olan öğrencileri temel, sosyal ve uygulamalı bilim alanlarında çalışmalar yapmaya teşvik etmek, çalışmalarını yönlendirmek ve mevcut bilimsel çalışmalarının gelişimine katkı sağlamak amacıyla düzenlemekte olduğu Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması, Kutup Araştırma Projeleri Yarışması, İklim Değişikliği Araştırma Projeleri Yarışması'nın 2022-2023 Dönemine İlişkin Çağrı Duyurusu ve Proje Rehberi Yayınlanmıştır. Söz konusu yarışmaların Çağrı Metni ve Başvuru Takvimleri ekte sunulmuş olup, gerekli hazırlıkların tamamlanarak, başvuruların yapılması hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Mehmet Necmeddin DİNÇ
İlçe Milli Eğitim Müdürü

Ek: Projelere Ait Çağrı Takvimi ve Çağrı Duyurusu

Dağıtım:

- Tüm Resmi ve Özel Lise Müdürlüklerine

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Güvnevler Mah. 1. Cad. Kapı No: 118/A Yenişehir Mersin

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (324) 325 53 25

E-Posta: yenisehir33_arge@meb.gov.tr

İnternet Adresi: www.yenisehir33.meb.gov.tr

Bilgi için: Melih TATAR

Unvan : Şef

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Faks:3243254327

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 5be9-3022-3362-8c01-491e kodu ile teyit edilebilir.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TÜBİTAK
BİDEB

LİSE ÖĞRENCİLERİ ARAŞTIRMA PROJELERİ YARIŞMASI ÇAĞRI DUYURUSU

2023

2204-A

Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı

2204-A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması

2023

TÜBİTAK

TÜBİTAK-BİDEB 2204
TÜBİTAK Tunus Caddesi
No:80 Kavaklıdere
ANKARA
Tel: 444 66 90

2023 Yılında Programda Yapılan Güncellemeler

- Proje hazırlığında kullanılması planlanan veri toplama araçlarının (test, anket, görüşme formu, vb.) elektronik başvuru sistemine PDF formatında yüklenmesi gerekir. Veri toplama araçlarının uygulanabilmesine ilişkin İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınmış izin belgesinin taratılarak sisteme yüklenmesi gerekir.
- Sergi değerlendirmelerinde projenin ön değerlendirmede aldığı puanın % 30'u etkili olacaktır.
- Yarışmaya katılacak öğrenciler 20 yaşından gün almamış olmalıdır.
- Başvuru sistemine yüklenecek belgelerin dosya adı 25 karakteri geçmemeli, kişisel bilgiler içermemeli ve dosya uzantısı '.pdf' şeklinde olmalıdır.

1. Çağrının Amacı ve Kapsamı

Çağrının amacı, lise öğrenimine devam etmekte olan öğrencileri temel, sosyal ve uygulamalı bilim alanlarında çalışmalar yapmaya teşvik etmek, çalışmalarını yönlendirmek ve mevcut bilimsel çalışmalarının gelişimine katkı sağlamaktır.

Bu çağrı, program kapsamında düzenlenecek olan yarışmaya yönelik kuralları, işlemleri ve yükümlülükleri kapsar.

2. Başvuru Koşulları, Belgeleri ve Yöntemi

2.1. Başvuru Koşulları

- 2.1.1 Yarışmaya, Türkiye ve KKTC’de öğrenim gören tüm lise öğrencileri katılabilir.
- 2.1.2 Yarışmaya her öğrenci yalnızca **bir** proje ile katılabilir ve her proje **en çok üç** öğrenci tarafından hazırlanır.
- 2.1.3 Bir projede sadece **bir** danışman görev alabilir ve danışman birden fazla projeye danışmanlık yapabilir. Projede danışman olması zorunlu değildir.
- 2.1.4 Yarışmaya başvurusu yapılacak bir projedeki öğrenciler ve danışman **farklı okullardan** olabilir.
- 2.1.5 Yarışmaya katılacak öğrenciler 20 yaşından gün almamış olmalıdır.
- 2.1.6 Projelerin, öğrencilerin özgün düşüncelerinden kaynaklanması, kendileri tarafından şekillendirilmiş, danışarak ama kendi bilgi ve becerileri ile yapılması gerekmektedir. Fikir aşamasında veya devam etmekte olan projelerle yarışmaya başvuru yapılmaz. Projelerin, Proje Rehberinde belirtilen formatta ve sonlandırılmış olarak yarışmaya başvurusunun yapılması gerekir.
- 2.1.7 Aynı ya da başka isimlerle ve/veya aynı ya da benzer içerikle (konuyla) herhangi bir proje yarışmasına, bu yarışmanın son başvuru tarihinden önce başvurusu yapılmış veya katılmış projelerle bu yarışmaya başvuru yapılamaz. Bu kurala uymadığı tespit edilen projeler, hangi aşamada olursa olsun yarışmadan elenir.
- 2.1.8 Başvuru sistemine eksik, hatalı veya yanlış belge ve bilgi yüklenmesi, hazırlanan projenin halk sağlığı ve güvenliği için risk teşkil etmesi, insanların kişilik haklarına aykırı çalışma yapılması, projede etnik kökene, kişi veya toplumu karalamaya yönelik içerik bulunması, omurgalılar üzerinde kesi yapılması, kan veya doku alınması, ağız ya da enjeksiyon yoluyla etkisi kesin olarak bilinmeyen tehlikeli ve yabancı madde verilmesi, sağlığı tehdit eden deneyler yapılması durumlarında proje başvuruları hangi aşamada olursa olsun yarışmadan elenir.
- 2.1.9 Proje hazırlığında kullanılması planlanan veri toplama araçlarının (test, anket, görüşme formu, vb.) elektronik başvuru sistemine PDF formatında yüklenmesi

gerekir. Veri toplama araçlarının uygulanabilmesine ilişkin İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınmış izin belgesinin taratılarak sisteme yüklenmesi gerekir.

2.1.10 Projeler başvuru yapılan ana alanda görevlendirilecek jüri tarafından değerlendirilecek olup proje içeriğinin tematik alanla olan ilişkisi değerlendirmede etkili olacaktır. Başvuru aşamasında yapılan ana alan ve tematik alan seçimlerinde başvuru süreci bittikten sonra değişiklik yapılmayacaktır.

2.2. Başvuru İşlemi

2.2.1 2023 yılı Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması Proje Rehberine göre hazırlanan ve tamamlanan projelerin başvuruları, 5 Aralık 2022 tarihinde başlar ve 5 Ocak 2023 tarihinde saat 17.30'da sona erer. Başvurular, <https://e-bideb.tubitak.gov.tr> adresinden çevrimiçi olarak yapılır. Başvuru yapacak öğrencilerin (proje iki veya üç öğrenci tarafından hazırlanmışsa her bir öğrencinin) ve varsa danışmanın ARBİS'e kayıtlı olması gerekir. (Bkz. <https://arbis.tubitak.gov.tr>)

2.2.2 İki veya üç öğrenci tarafından hazırlanan projelerde başvuru sistemine bir öğrenci giriş yapar ve diğer öğrenci/öğrenciler ile varsa danışman bilgilerini kendi bilgileriyle birlikte sisteme kaydeder.

2.2.3 Öğrenci/öğrencilerin son altı ay içinde çekilmiş vesikalık fotoğrafları sisteme yüklenir.

2.2.4 Proje çalışması, <http://www.tubitak.gov.tr/tr/yarismalar/icerik-lise-ogrencileri-arastirma-projeleri-yarismasi> adresinde bulunan şablon kullanılarak hazırlanır ve tek bir dosya halinde PDF formatında sisteme yüklenir. **Proje özeti en az 150, en fazla 250 kelime; proje raporu en az 2, en fazla 20 sayfa olmalıdır.** Proje raporu dışında kalan belgeler (bilimsel etik formu, izin belgeleri, fotoğraf, anket vb.) sistemde EK BELGELER kısmına yüklenir. Başvuru sistemine yüklenecek belgelerin dosya adı 25 karakteri geçmemeli, kişisel bilgiler içermemeli ve dosya uzantısı '.pdf' şeklinde olmalıdır.

2.2.5 Projeye ait video kaydı sisteme eklenebilir. Video eklenmesi zorunlu değildir. Video boyutu 10 MB'ı geçmemeli ve FLV formatında olmalıdır.

2.2.6 Başvuru tarihleri içerisinde, çevrimiçi başvuru yapıldıktan sonra değişiklik için onayı kaldırılıp tekrar onaylanmadan bırakılan projeler değerlendirmeye alınmaz.

2.2.7 Başvuru sistemi kapandıktan sonra öğrenci ve danışman öğretmen bilgileri dâhil hiçbir değişiklik talebi kabul edilmez. Herhangi bir nedenle sistemde başvurusu tamamlanmamış projeler değerlendirmeye alınmaz.

2.2.8 Başvuru formu, Bölge Koordinatörlerine gönderilmez. Bu formun başvuru sahipleri tarafından saklanması ve TÜBİTAK tarafından istendiğinde ibraz edilmesi gerekir.

2.2.9 Bölge sergisi aşamasına geçen öğrenciler tarafından Muvafakatname ve Yarışma Kuralları Kabul Formu bölge sergileri öncesinde doldurularak Bölge Koordinatörlerine gönderilir.

3. Yarışma Kategorileri

3.1. Yarışma, 12 ana alanda düzenlenmektedir (Şekil 1).

ANA ALANLAR		
Biyoloji	Kimya	Tarih
Coğrafya	Matematik	Türk Dili ve Edebiyatı
Değerler Eğitimi	Sosyoloji	Teknolojik Tasarım
Fizik	Psikoloji	Yazılım

Şekil 1. Ana Alanlar

Bu ana alanlarda yarışmaya başvuruda bulunulacak projelerin, aşağıda isimleri verilen tematik alanlardan birini kapsayacak şekilde hazırlanmış olması gerekir (Şekil 2).

TEMATİK ALANLAR		
Aile İçi İletişim	Genetik ve Biyoteknoloji	Oyun ve Oyunlaştırma
Akıllı Ulaşım Sistemleri	Gıda ve Gıda Arzı Güvenliği	Özgün Algoritma Tasarımı
Artırılmış, Sanal ve Karma Gerçeklik	Giyilebilir Teknolojiler	Robotik ve Kodlama
Astronomi ve Astrofizik	Göç ve Uyum	Sağlıklı Beslenme
Atık Yönetimi ve Geri Dönüşüm	Görsel ve İşitsel Sanatlar	Sağlıklı Yaşam ve Spor
Bağımlılık ve Bağımlılıkla Mücadele	Görüntü ve Ses Tanıma Teknolojileri	Salgın Hastalıklar ve Salgınla Mücadele
Bilgisayarsız Kodlama	Halk Sağlığı ve Koruyucu Sağlık Hizmetleri	Siber Güvenlik
Bilim İletişimi	Havacılık ve Uzay Bilimleri	Sorumlu Üretim ve Tüketim
Bilim Tarihi ve Felsefesi	Hazır Algoritma Uygulamaları	STEAM (Fen, Teknoloji, Mühendislik, Sanat ve Matematik)
Bilinçli Farkındalık ve Kariyer Bilinci	Hidrojen Enerjisi	Su Okuryazarlığı
Biyçeşitlilik	İnsan Hakları ve Demokrasi	Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar
Biyomedikal Cihaz Teknolojileri	Jeotermal Enerji	Tarım ve Hayvancılık Teknolojileri
Biyotaklit	Kültürel Miras	Trafik ve Trafikte Saygı
Çevre ve Çevreyi Koruma	Küresel Isınma ve İklim Değişikliği	Türk Dili ve Lehçeleri

Değerler Eğitimi	Malzeme Bilimi ve Nanoteknoloji	Uzaktan Eğitim
Dijital Dönüşüm	Medya Okuryazarlığı	Veri Madenciliği
Dijital Oyun Tasarımı	Metaverse	Yabancı Dil Eğitimi
Dil ve Edebiyat	Milli Teknoloji Hamlesi	Yapay Zekâ
Doğal Afetler ve Afet Yönetimi	Nesnelerin İnterneti	Yaşamımızda İyilik, Nezaket ve Anlayış
Doğal Miras ve Doğal Kaynaklar	Nükleer Enerji	Yenilenebilir Enerji
Ekolojik Denge	Okul Dışı Öğrenme Ortamları	Yer ve Deniz Bilimleri
Finansal Okuryazarlık	Orman ve Ormanları Koruma	Yoksullukla Mücadele

Şekil 2. Tematik Alanlar

4. Değerlendirme Yöntemi ve Kriterleri

- 4.1 Bölgesel yarışmalar; Adana, Ankara, Bursa, Erzurum, İstanbul-Asya, İstanbul-Avrupa, İzmir, Kayseri, Konya, Malatya, Samsun ve Van olmak üzere 12 Bölge Koordinatörlüğü tarafından yürütülür.
- 4.2 Öğrenciler tarafından Proje Rehberine göre hazırlanan ve başvuru sistemine yüklenen projeler, ilk aşamada 12 bölgede her alan için oluşturulacak jüriler tarafından bilimsel kriterlere göre değerlendirilir. Değerlendirme sonucuna yargı yolu dışında itiraz kabul edilmez.
- 4.3 Projeler; Özgünlük ve Yaratıcılık, Bilimsel Yöntem, Sonuç ve Öneriler, Uygulanabilirlik, Yaygın Etki, Raporlama, Sunum gibi kriterlere göre değerlendirilir. Detaylı değerlendirme kriterlerine ve proje rehberine <http://www.tubitak.gov.tr/tr/yarismalar/icerik-lise-ogrencileri-arastirma-projeleri-yarismasi> internet adresinden ulaşılabilir.
- 4.4 Ön değerlendirme sonucunda başarılı bulunan projeler, bölgelerde yapılacak sergiye davet edilir. Covid-19 pandemi süreci göz önüne alınarak gerekmesi durumunda bölge ve final değerlendirmeleri çevrimiçi olarak yapılabilir.
- 4.5 Takım halinde yarışmaya katılan öğrencilerin bölge ve final aşamalarına davet edilmeleri durumunda, sunumda ve yapılması halinde sergide tüm yarışmacıların bulunması zorunludur. Aksi halde proje yarışmadan elenir. Ancak projede yer alan öğrencinin yarışmadan çekilmek istediğini ve tüm haklarını projede yer alan diğer öğrenci/öğrencilere devrettiğini belirten yazılı beyanını TÜBİTAK'a iletmesi durumunda, projede yer alan diğer öğrenci/öğrenciler yarışma sürecine devam edebilecektir. Bu yazılı beyanda, öğrenci ve velisi ile danışman öğretmenin imzasının olması zorunludur.

- 4.6 Bölge ve final sergilerinde proje sahibi öğrenciler jüriye sözlü sunum yapacaktır. Öğrencilerden bu görüşme için bilgisayarda sunum hazırlamaları beklenir. Jüri sunumlarında kullanılacak bilgisayar ve projeksiyon cihazı Bölge Koordinatörü/TÜBİTAK tarafından sağlanır. Sergide kullanılması öngörülen diğer teknik donanım ise proje sahibi öğrenciler tarafından temin edilir.
- 4.7 Sergi değerlendirmelerinde projenin ön değerlendirmede aldığı puanın % 30'u etkili olacaktır.
- 4.8 Uluslararası proje yarışmalarına TÜBİTAK tarafından gönderilecek projeler, final yarışmasında derece alan projeler arasından ayrı bir jüri tarafından belirlenir.

5. Ödüller

- 5.1. Bölgelerde yapılacak yarışmalarda başarılı bulunan projelere; Bölge Birinciliği, İkinciliği ve Üçüncülüğü ödülleri verilir. Bölge Birincileri, yarışmanın final aşamasına davet edilir. Final yarışmasında başarılı bulunan projelere; Birincilik, İkincilik, Üçüncülük ve Teşvik ödülü verilebilir. Bölge ve final yarışmalarında ödül alan öğrencilere para ödülü ve başarı belgesi, varsa danışman öğretmenine para ödülü verilir. Bölge ve final yarışmalarında verilecek ödül ücretleri <http://tubitak.gov.tr/tr/yarismalar/icerik-lise-ogrencileri-arastirma-projeleri-yarismasi> adresinde yayınlanır.
- 5.2. Final Yarışmasında ulusal dereceye giren öğrenciler, üniversite sınavına girecekleri ilk yıl, bir defaya mahsus olmak üzere derece aldıkları alanla ilgili bir bölümü tercih etmeleri durumunda yarışmada aldıkları derece ile orantılı olarak ek katsayı uygulamasından yararlanırlar (Bkz. 2023 YKS Kılavuzu). Dereceye giren öğrencilerin üniversite sınavına girecekleri yıl YKS kılavuzunda belirtilen tarih ve şekilde TÜBİTAK'a ek katsayı başvurusunda bulunmaları gerekir.
- 5.3. Final Yarışması sonucunda derece alan ve üniversite giriş sınavında her alan için (eşit ağırlık/sayısal/sözel) ilk 25.000'e giren öğrenciler TÜBİTAK 2205-Lisans Burs Programından faydalanır.
- 5.4. Final Yarışması sonucunda derece alan projeler için fikri haklar tescil (patent) desteği verilir.
- 5.5. Uluslararası Proje Yarışmalarına katılacak proje sahibi öğrenciler için proje geliştirme desteği ve akademisyen desteği verilir.
- 5.6. Uluslararası proje yarışmalarına TÜBİTAK tarafından gönderilerek Birincilik, İkincilik ve Üçüncülük ödülllerinden birini alan öğrenciler, uluslararası yarışmada derece aldıkları alanla ilgili bir bölümü tercih etmeleri durumunda alanlarındaki yükseköğretim programlarından burslu programlar hariç kontenjan dışından ÖSYM tarafından yerleştirilir (Bkz. 2023 YKS Kılavuzu). Uluslararası proje yarışmalarında derece alan öğrencilerin, üniversite sınavına girecekleri yıl YKS kılavuzunda belirtilen tarih ve

şekilde TÜBİTAK'a ek katsayı başvurusunda bulunmaları gerekir. Ayrıca uluslararası proje yarışmalarına TÜBİTAK tarafından gönderilerek Birincilik, İkincilik, Üçüncülük, Dördüncülük ödülü veya özel ödül alan öğrenciler TÜBİTAK 2205-Lisans Burs Programından faydalanabilir.

6. Çağrı Takvimi (Başvuru ve Sergi Tarihleri)

- 6.1. Yarışma için yılda bir kez başvuru alınır. Yarışma kapsamında önce 12 bölge merkezinde bölge sergisi düzenlenir, sonrasında final sergisi yapılır. Yarışma süreçleri Şekil 2'de özetlenmiştir.

Şekil 3. Yarışma Takvimi

7. Diğer Hükümler

- 7.1 Düzenlenecek sergilerin yeri ve tarihleri ilgililere e-posta yoluyla bildirilir, ayrıca yarışmanın web sayfasında yayınlanır. Sergilerin yapılacağı illerin dışından gelecek öğrenciler ile okul müdürlüklerince görevlendirilecek olan her proje için bir öğretmenin konaklama ve geliş-dönüş yol giderleri, TÜBİTAK tarafından belirlenen rayiç bedel üzerinden karşılanır. Yarışma süresince proje sahibi öğrencilerin tüm sorumluluğu, okul müdürlüğü tarafından görevlendirilen öğretmene aittir.
- 7.2 Yarışma ile ilgili gerekli belgeler, TÜBİTAK tarafından öğrenci, varsa danışman ve okul müdürlüklerine e-posta olarak gönderilir. Yarışma süresince öğrenci ve danışmanların ARBİS'e kayıtlı e-posta adreslerini takip etmeleri gerekir.
- 7.3 Ticari bir değeri olduğu düşünülen projeler için www.turkpatent.gov.tr adresinden patent başvurusunda bulunulması önerilir.
- 7.4 TÜBİTAK tarafından gerekli görülmesi durumunda bu çağrı duyurusunda son başvuru tarihine kadar değişiklik yapılabilir.

Projeler tamamıyla öğrencilerin kendi bilgi, beceri ve özgün düşüncelerinden kaynaklanmış, geliştirilmiş ve varsa danışman desteği ile tamamlanmış olmalıdır. Kendine/lerine ait olmayan bir çalışmanın (devam etmekte ya da sonuçlandırılmış) proje olarak sunulduğu ve/veya projede sahipleri dışındaki kişilerin düşünce, ifade veya buluşlarını kaynak göstermeksizin kullanıldığı tespit edilen ve aynı ya da başka isimlerle ve/veya aynı ya da benzer içerikle (konuyla) herhangi bir proje yarışmasına, bu yarışmanın son başvuru tarihinden önce katılmış veya başvurmuş olan projeler, hangi aşamada olursa olsun yarışmadan elenir.

Ayrıca bu kapsamda olduğu belirlenen projenin sahibi öğrenciler ve danışmanları üç eğitim öğretim yılı süresince TÜBİTAK'ın düzenleyeceği etkinliklere katılamaz ve verilecek desteklerden yararlanamaz. Bu durum TÜBİTAK tarafından MEB'e bildirilir. Yarışma tamamlandıktan sonra da söz konusu kurallara uyulmadığının tespiti halinde yukarıda söz edilen yaptırımlar uygulanır.

Şekil 4: Hatırlatma

8. İlgili Mevzuat

Bu program aşağıda belirtilen Mevzuat doğrultusunda yürütülmektedir.

- 8.1 Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı Tarafından Yürütülen Programlara İlişkin Yönetmelik
- 8.2 Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı Burs ve Destek Programlarının Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar
- 8.3 TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı Çalışma Usul ve Esasları
- 8.4 BİDEB Burs ve Destek Programlarında Başvuruların ve Raporların Panel/Dış Danışman/Danışma Kurulu Yöntemi ile Değerlendirilmesi ve İzlenmesine İlişkin Yönerge
- 8.5 İlgili mevzuatlarda ve bu çağrı duyurusunda belirtilmeyen durumlarda, Grup Yürütme Kurulu kararları uygulanır.

9. Tanımlar ve Kısaltmalar

- 9.1 **TÜBİTAK:** Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nu,
- 9.2 **BİDEB:** Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığını,
- 9.3 **Grup Yürütme Kurulu:** BİDEB Yarışmalar Grubu Koordinatörlüğünce yürütülen programlar ile ilgili konularda görüş, öneri ve karar oluşturan akademisyenlerden oluşan kurulu,
- 9.4 **Bölge Koordinatörlüğü:** Bölgesel olarak düzenlenen her türlü yarışma programlarının faaliyetlerini BİDEB ile koordineli olarak yürütmek üzere TÜBİTAK tarafından görevlendirilen bilim insanlarını,

- 9.5 **Jüri:** BİDEB tarafından yürütölen yarışma programlarında başvuruları değerlendirmek, sınav, seçme ve değerlendirme işlemlerini BİDEB ile koordineli olarak yürütmek üzere görevlendirilen alanında yetkin kişileri,
- 9.6 **Danışman:** Proje hazırlama aşamasında öğrenciye danışmanlık yapan ve hâlihazırda bir eğitim kurumunda fiilen çalışmakta olan bir öğretmeni, öğretim elemanını veya Deneyap Teknoloji Atölyelerinde görev yapan eğitmeni,
- 9.7 **ARBİS:** Araştırmacı Bilgi Sistemini,
- 9.8 **e-BİDEB:** BİDEB Başvuru ve İzleme Sistemini ifade eder.

10. Bölge Merkezleri ve Bağlı İller

Adana Bölge Merkezi

Bölge Merkezine Bağlı iller

Adana
Gaziantep
Hatay
KKTC
Kahramanmaraş
Kilis
Mersin
Osmaniye

Bursa Bölge Merkezi

Bölge Merkezine Bağlı iller

Balıkesir
Bilecik
Bursa
Çanakkale
Eskişehir
Kütahya
Yalova

İstanbul Asya Bölge Merkezi

Bölge Merkezine Bağlı iller

Düzce
İstanbul Asya
Kocaeli
Sakarya

İzmir Bölge Merkezi

Bölge Merkezine Bağlı iller

Aydın
Denizli
İzmir
Manisa
Muğla
Uşak

Konya Bölge Merkezi

Bölge Merkezine Bağlı iller

Afyon
Antalya
Burdur
Isparta
Karaman
Konya

Samsun Bölge Merkezi

Bölge Merkezine Bağlı iller

Amasya
Giresun
Kastamonu
Çorum
Ordu
Samsun
Sinop
Tokat

Ankara Bölge Merkezi

Bölge Merkezine Bağlı iller

Ankara
Bartın
Bolu
Çankırı
Karabük
Kırıkkale
Zonguldak

Erzurum Bölge Merkezi

Bölge Merkezine Bağlı iller

Ardahan
Artvin
Bayburt
Erzincan
Erzurum
Gümüşhane
Iğdır
Kars
Rize
Trabzon

İstanbul Avrupa Bölge Merkezi

Bölge Merkezine Bağlı iller

Edirne
İstanbul
Avrupa
Tekirdağ
Kırklareli

Kayseri Bölge Merkezi

Bölge Merkezine Bağlı iller

Aksaray
Kayseri
Kırşehir
Nevşehir
Niğde
Sivas
Yozgat

Malatya Bölge Merkezi

Bölge Merkezine Bağlı iller

Adıyaman
Bingöl
Diyarbakır
Elazığ
Tunceli
Malatya
Mardin
Şanlıurfa

Van Bölge Merkezi

Bölge Merkezine Bağlı iller

Ağrı
Batman
Bitlis
Hakkari
Muş
Siirt
Şırnak
Van

Şekil 5. Bölgelere Bağlı İller

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

LİSE ÖĞRENCİLERİ KUTUP ARAŞTIRMA PROJELERİ YARIŞMASI ÇAĞRI DUYURUSU

2204-C

Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı

2204-C Lise Öğrencileri Kutup Araştırma Projeleri Yarışması

2023

TÜBİTAK

TÜBİTAK-BİDEB 2204
TÜBİTAK Tunus Caddesi
No:80 Kavaklıdere
ANKARA
Tel: 444 66 90

2023 Yılında Programda Yapılan Güncellemeler

- Proje hazırlığında kullanılması planlanan veri toplama araçlarının (test, anket, görüşme formu, vb.) elektronik başvuru sistemine PDF formatında yüklenmesi gerekir. Veri toplama araçlarının uygulanabilmesine ilişkin İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınmış izin belgesinin taratılarak sisteme yüklenmesi gerekir.
- Sergi değerlendirmelerinde projenin ön değerlendirmede aldığı puanın % 30'u etkili olacaktır.
- Yarışmaya katılacak öğrenciler 20 yaşından gün almamış olmalıdır.
- Başvuru sistemine yüklenecek belgelerin dosya adı 25 karakteri geçmemeli, kişisel bilgiler içermemeli ve dosya uzantısı '.pdf' şeklinde olmalıdır.

1. Çağrının Amacı ve Kapsamı

Çağrının amacı, lise öğrenimine devam etmekte olan öğrencileri Antarktika ve Arktik bölgelerde kutup bilimleri konusunda çalışmalar yapmaya teşvik etmek, kutup bilimleri alanında araştırmalar yapmaya yönlendirilen öğrencilerin bu alanda yapacakları nitelikli çalışmalarla ülkemizin gelecekte uluslararası bilimsel çevrelerde önde gelen ülkelerden biri haline gelmesine katkı sağlamaktır.

Bu çağrı, program kapsamında düzenlenecek olan yarışmaya yönelik kuralları, işlemleri ve yükümlülükleri kapsar.

2. Başvuru Koşulları, Belgeleri ve Yöntemi

2.1. Başvuru Koşulları

- 2.1.1 Yarışmaya, Türkiye ve KKTC’de öğrenim gören tüm lise öğrencileri katılabilir.
- 2.1.2 Yarışmaya her öğrenci yalnızca **bir** proje ile katılabilir ve her proje **en çok üç öğrenci** tarafından hazırlanır.
- 2.1.3 Bir projede sadece **bir** danışman görev alabilir ve danışman birden fazla projeye danışmanlık yapabilir. Projede danışman olması zorunlu değildir.
- 2.1.4 Yarışmaya başvuruda bulunacak bir projedeki öğrenciler ve danışman **farklı okullardan** olabilir.
- 2.1.5 Yarışmaya katılacak öğrenciler 20 yaşından gün almamış olmalıdır.
- 2.1.6 Projelerin, öğrencilerin özgün düşüncelerinden kaynaklanması, kendileri tarafından şekillendirilmiş, danışarak ama kendi bilgi ve becerileri ile yapılması gerekmektedir. Fikir aşamasında veya devam etmekte olan projelerle yarışmaya başvuru yapılmaz. Projelerin, Proje Rehberinde belirtilen formatta ve sonlandırılmış olarak yarışmaya başvurusunun yapılması gerekir.
- 2.1.7 Aynı ya da başka isimlerle ve/veya aynı ya da benzer içerikle (konuyla) herhangi bir proje yarışmasına, bu yarışmanın son başvuru tarihinden önce başvurusu yapılmış veya katılmış projelerle bu yarışmaya başvuru yapılamaz. Bu kurala uymadığı tespit edilen projeler, hangi aşamada olursa olsun yarışmadan elenir.
- 2.1.8 Başvuru sistemine eksik, hatalı veya yanlış belge ve bilgi yüklenmesi, hazırlanan projenin halk sağlığı ve güvenliği için risk teşkil etmesi, insanların kişilik haklarına aykırı çalışma yapılması, projede etnik kökene, kişi veya toplumu karalamaya yönelik içerik bulunması, omurgalılar üzerinde kesi yapılması, kan veya doku alınması, ağız ya da enjeksiyon yoluyla etkisi kesin olarak bilinmeyen tehlikeli ve yabancı madde verilmesi, sağlığı tehdit eden deneyler yapılması durumlarında proje başvuruları hangi aşamada olursa olsun yarışmadan elenir.

- 2.1.9 Proje hazırlığında kullanılması planlanan veri toplama araçlarının (test, anket, görüşme formu, vb.) elektronik başvuru sistemine PDF formatında yüklenmesi gerekir. Veri toplama araçlarının uygulanabilmesine ilişkin İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınmış izin belgesinin taratılarak sisteme yüklenmesi gerekir.
- 2.1.10 Projeler başvuru yapılan ana alanda görevlendirilecek jüri tarafından değerlendirilecek olup proje içeriğinin alt alanla olan ilişkisi değerlendirmede etkili olacaktır. Başvuru aşamasında yapılan ana alan ve alt alan seçimlerinde başvuru süreci bittikten sonra değişiklik yapılmayacaktır.

2.2. Başvuru İşlemi

- 2.2.1 2023 yılı Lise Öğrencileri Kutup Araştırma Projeleri Yarışması Proje Rehberine göre hazırlanan ve tamamlanan projelerin başvuruları 7 Kasım 2022 tarihinde başlar, 2 Ocak 2023 tarihinde saat 17.30'da sona erer. Başvurular, <https://e-bideb.tubitak.gov.tr> adresinden çevrimiçi olarak yapılır. Başvuru yapacak öğrencilerin (proje iki veya üç öğrenci tarafından hazırlanmışsa her bir öğrencinin) ve varsa danışmanın ARBİS'e kayıtlı olması gerekir. (Bkz. <https://arbis.tubitak.gov.tr>)
- 2.2.2 İki veya üç öğrenci tarafından hazırlanan projelerde başvuru sistemine bir öğrenci giriş yapar ve diğer öğrenci/öğrenciler ile varsa danışman bilgilerini kendi bilgileriyle birlikte sisteme kaydeder.
- 2.2.3 Öğrenci/öğrencilerin son altı ay içinde çekilmiş vesikalık fotoğrafları sisteme yüklenir.
- 2.2.4 Proje çalışması, <https://www.tubitak.gov.tr/tr/yarismalar/icerik-2204-c-lise-ogrencileri-kutup-arastirma-projeleri-yarismasi> adresinde bulunan şablon kullanılarak hazırlanır ve tek bir dosya halinde PDF formatında sisteme yüklenir. **Proje özeti en az 150, en fazla 250 kelime; proje raporu en az 2, en fazla 20 sayfa olmalıdır.** Proje raporu dışında kalan belgeler (bilimsel etik formu, izin belgeleri, fotoğraf, anket vb.) sistemde EK BELGELER kısmına yüklenir. Başvuru sistemine yüklenecek belgelerin dosya adı 25 karakteri geçmemeli, kişisel bilgiler içermemeli ve dosya uzantısı '.pdf' şeklinde olmalıdır.
- 2.2.5 Projeye ait video kaydı sisteme eklenebilir. Video eklenmesi zorunlu değildir. Videonun boyutu 10 MB'ı geçmemeli ve FLV formatında olmalıdır.
- 2.2.6 Başvuru tarihleri içerisinde, çevrimiçi başvuru yapıldıktan sonra değişiklik için onayı kaldırılıp tekrar onaylanmadan bırakılan projeler değerlendirmeye alınmaz.
- 2.2.7 Başvuru sistemi kapandıktan sonra öğrenci ve danışman öğretmen bilgileri dâhil hiçbir değişiklik talebi kabul edilmez. Herhangi bir nedenle sistemde başvurusu tamamlanmamış projeler değerlendirmeye alınmaz.
- 2.2.8 Başvuru formu, TÜBİTAK'a gönderilmez. Bu formun başvuru sahipleri tarafından saklanması ve TÜBİTAK tarafından istendiğinde ibraz edilmesi gerekir.

2.2.9 Final aşamasına geçen öğrenciler tarafından Muvafakatname ve Yarışma Kuralları Kabul Formu final aşaması öncesinde doldurularak TÜBİTAK'a gönderilir.

3. Yarışma Kategorileri

3.1. Yarışma; Canlı Bilimleri, Fiziki Bilimler, Sosyal ve Beşeri Bilimler ile Yer Bilimleri olmak üzere dört ana alanda düzenlenir. Yarışmaya başvuruda bulunacak projelerin ana alanların altında yer alan Şekil 1' deki alt alanlardan birini kapsayacak şekilde hazırlanması gerekir.

Şekil 1: Ana Alanlar ve Alt Alanlar

4. Değerlendirme Yöntemi ve Kriterleri

- 4.1 Öğrenciler tarafından Proje Rehberine göre hazırlanan ve başvuru sistemine yüklenen projeler, her ana alan için oluşturulan jüriler tarafından bilimsel kriterlere göre değerlendirilir. Değerlendirme sonucuna yargı yolu dışında itiraz kabul edilmez.
- 4.2 Projeler; Özgünlük ve Yaratıcılık, Bilimsel Yöntem, Sonuç ve Öneriler, Uygulanabilirlik, Yaygın Etki, Raporlama, Sunum gibi kriterlere göre değerlendirilir. Detaylı değerlendirme kriterlerine ve proje rehberine <https://www.tubitak.gov.tr/tr/yarismalar/icerik-2204-c-lise-ogrencileri-kutup-arastirma-projeleri-yarismasi> ulaşılabilir.
- 4.3 Ön değerlendirme sonucunda başarılı bulunan projeler, final sergisine davet edilir. Covid-19 pandemi süreci göz önüne alınarak gerekmesi durumunda final değerlendirmeleri çevrimiçi olarak yapılabilir.

- 4.4 Takım halinde yarışmaya katılan öğrencilerin final aşamasına davet edilmeleri durumunda, sunumda ve yapılması halinde sergide tüm yarışmacıların bulunması zorunludur. Aksi halde proje yarışmadan elenir. Ancak projede yer alan öğrencinin yarışmadan çekilmek istediğini ve tüm haklarını projede yer alan diğer öğrenci/öğrencilere devrettiğini belirten yazılı beyanını TÜBİTAK'a iletmesi durumunda, projede yer alan diğer öğrenci/öğrenciler yarışma sürecine devam edebilecektir. Bu yazılı beyanda, öğrenci ve velisi ile danışman öğretmenin imzasının olması zorunludur.
- 4.5 Final aşamasında proje sahibi öğrenciler jüriye sözlü sunum yapacaktır. Öğrencilerden bu görüşme için bilgisayarda sunum hazırlamaları beklenir. Jüri sunumlarında kullanılacak bilgisayar ve projeksiyon cihazı TÜBİTAK tarafından sağlanır. Final aşamasında kullanılması öngörülen diğer teknik donanım ise proje sahibi öğrenciler tarafından temin edilir.
- 4.6 Sergi değerlendirmelerinde projenin ön değerlendirmede aldığı puanın % 30'u etkili olacaktır.

5. Ödüller

- 5.1. Yarışmanın final aşamasında yapılan değerlendirme sonucunda başarılı bulunan projelere, Birincilik, İkincilik, Üçüncülük ve Teşvik ödülleri verilebilir. Final aşamasında ödül alan öğrencilere proje başına para ödülü ve başarı belgesi, varsa danışman öğretmenine para ödülü verilir. Final yarışmalarında verilecek ödül ücretleri <https://www.tubitak.gov.tr/tr/yarismalar/icerik-2204-c-lise-ogrencileri-kutup-arastirma-projeleri-yarismasi> adresinde yayınlanır.
- 5.2. Her ana alanda Birincilik ödülü alan proje sahipleri, Antarktika'da yapılan güncel çalışmaları yakından takip etmeleri için TÜBİTAK Kutup Araştırmaları Enstitüsü'nde (TÜBİTAK KARE) konuk edilecektir.
- 5.3. Final Yarışması sonucunda derece alan ve üniversite giriş sınavında her alan için (eşit ağırlık/sayısal/sözel) ilk 25.000'e giren öğrenciler TÜBİTAK 2205-Lisans Burs Programından faydalanır.

6. Çağrı Takvimi (Başvuru ve Sergi Tarihleri)

6.1. Yarışma için yılda bir kez başvuru alınır. Yarışma süreçleri Şekil 2'de özetlenmiştir.

Şekil 2: Yarışma Takvimi

7. Diğer Hükümler

- 7.1. Düzenlenecek sergilerin yeri ve tarihleri ilgililere e-posta yoluyla bildirilir, ayrıca yarışmanın web sayfasında yayınlanır. Sergilerin yapılacağı illerin dışından gelecek öğrenciler ile okul müdürlüklerince görevlendirilecek olan her proje için bir öğretmenin konaklama ve geliş-dönüş yol giderleri, TÜBİTAK tarafından belirlenen rayiç bedel üzerinden karşılanır. Yarışma süresince proje sahibi öğrencilerin, tüm sorumluluğu okul müdürlüğü tarafından görevlendirilen öğretmene aittir.
- 7.2. Yarışma ile ilgili gerekli belgeler, TÜBİTAK tarafından öğrenci, varsa danışman ve okul müdürlüklerine e-posta olarak gönderilir. Yarışma süresince öğrenci ve danışmanların ARBİS'e kayıtlı e-posta adreslerini takip etmeleri gerekir.
- 7.3. Ticari bir değeri olduğu düşünülen projeler için www.turkpatent.gov.tr adresinden patent başvurusunda bulunulması önerilir.
- 7.4. TÜBİTAK tarafından gerekli görülmesi durumunda bu çağrı duyurusunda son başvuru tarihine kadar değişiklik yapılabilir.

Projeler tamamıyla öğrencilerin kendi bilgi, beceri ve özgün düşüncelerinden kaynaklanmış, geliştirilmiş ve varsa danışman desteği ile tamamlanmış olmalıdır. Kendine/lerine ait olmayan bir çalışmanın (devam etmekte ya da sonuçlandırılmış) proje olarak sunulduğu ve/veya projede sahipleri dışındaki kişilerin düşünce, ifade veya buluşlarını kaynak göstermeksizin kullanıldığı tespit edilen ve aynı ya da başka isimlerle ve/veya aynı ya da benzer içerikle (konuyla) herhangi bir proje yarışmasına, bu yarışmanın son başvuru tarihinden önce katılmış veya başvurmuş olan projeler, hangi aşamada olursa olsun yarışmadan elenir.

Ayrıca bu kapsamda olduğu belirlenen projenin sahibi öğrenciler ve danışmanları üç eğitim öğretim yılı süresince TÜBİTAK'ın düzenleyeceği etkinliklere katılamaz ve verilecek desteklerden yararlanamaz. Bu durum TÜBİTAK tarafından MEB'e bildirilir. Yarışma tamamlandıktan sonra da söz konusu kurallara uyulmadığının tespiti halinde yukarıda söz edilen yaptırımlar uygulanır.

Şekil 3: *Hatırlatma*

8. İlgili Mevzuat

Bu program aşağıda belirtilen Mevzuat doğrultusunda yürütülmektedir.

- 8.1 Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı Tarafından Yürütülen Programlara İlişkin Yönetmelik
- 8.2 Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı Burs ve Destek Programlarının Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar
- 8.3 TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı Çalışma Usul ve Esasları
- 8.4 BİDEB Burs ve Destek Programlarında Başvuruların ve Raporların Panel/Dış Danışman/Danışma Kurulu Yöntemi ile Değerlendirilmesi ve İzlenmesine İlişkin Yönerge
- 8.5 İlgili mevzuatlarda ve bu çağrı duyurusunda belirtilmeyen durumlarda, Grup Yürütme Kurulu kararları uygulanır.

9. Tanımlar ve Kısaltmalar

- 9.1. **TÜBİTAK:** Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nu,
- 9.2. **KARE:** Kutup Araştırmaları Enstitüsünü,
- 9.3. **Grup Yürütme Kurulu:** BİDEB Yarışmalar Grubu Koordinatörlüğünce yürütülen programlar ile ilgili konularda görüş, öneri ve karar oluşturan akademisyenlerden oluşan kurulu,

- 9.4. **Jüri:** BİDEB tarafından yürütölen yarışma programlarında başvuruları değerlendirmek, sınav, seçme ve değerlendirme işlemlerini BİDEB ile koordineli olarak yürütmek üzere görevlendirilen alanında yetkin kişileri,
- 9.5. **Danışman:** Proje hazırlama aşamasında öğrenciye danışmanlık yapan ve hâlihazırda bir eğitim kurumunda fiilen çalışmakta olan bir öğretmeni, öğretim elemanını veya Deneyap Teknoloji Atölyelerinde görev yapan eğitmeni,
- 9.6. **ARBİS:** Araştırmacı Bilgi Sistemini,
- 9.7. **e-BİDEB:** BİDEB Başvuru ve İzleme Sistemini ifade eder.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TÜBİTAK
BİDEB

LİSE ÖĞRENCİLERİ İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ARAŞTIRMA PROJELERİ YARIŞMASI ÇAĞRI DUYURUSU

2023

2204-D

Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı

2204-D Lise Öğrencileri İklim Değişikliği Araştırma Projeleri Yarışması

2023

TÜBİTAK-BİDEB 2204
TÜBİTAK Tunus Caddesi
No:80 Kavaklıdere
ANKARA
Tel: 444 66 90

2023 Yılında Programda Yapılan Güncellemeler

- Proje hazırlığında kullanılması planlanan veri toplama araçlarının (test, anket, görüşme formu, vb.) elektronik başvuru sistemine PDF formatında yüklenmesi gerekir. Veri toplama araçlarının uygulanabilmesine ilişkin İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınmış izin belgesinin taratılarak sisteme yüklenmesi gerekir.
- Sergi değerlendirmelerinde projenin ön değerlendirmede aldığı puanın % 30'u etkili olacaktır.
- Yarışmaya katılacak öğrenciler 20 yaşından gün almamış olmalıdır.
- Başvuru sistemine yüklenecek belgelerin dosya adı 25 karakteri geçmemeli, kişisel bilgiler içermemeli ve dosya uzantısı '.pdf' şeklinde olmalıdır.

1. Çağrının Amacı ve Kapsamı

Çağrının amacı, ülkemizde lise öğrenimine devam etmekte olan öğrencilerin iklim değişikliği hakkında farkındalıklarını artırmak, ülkemizdeki doğal kaynakların sürdürülebilir şekilde kullanılması konusunda çalışmalar yapmaya teşvik etmek, bu konu hakkında toplum bilincini oluşturmak ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine yönelik çözümler üretmelerini sağlamaktır.

Bu çağrı, program kapsamında düzenlenecek olan yarışmaya yönelik kuralları, işlemleri ve yükümlülükleri kapsar.

2. Başvuru Koşulları, Belgeleri ve Yöntemi

2.1. Başvuru Koşulları

- 2.1.1 Yarışmaya, Türkiye ve KKTC'de öğrenim gören tüm lise öğrencileri katılabilir.
- 2.1.2 Yarışmaya her öğrenci yalnızca **bir** proje ile katılabilir ve her proje **en çok üç** öğrenci tarafından hazırlanır.
- 2.1.3 Bir projede sadece **bir** danışman görev alabilir ve danışman birden fazla projeye danışmanlık yapabilir. Projede danışman olması zorunlu değildir.
- 2.1.4 Yarışmaya başvuruda bulunacak bir projedeki öğrenciler ve danışman **farklı okullardan** olabilir.
- 2.1.5 Yarışmaya katılacak öğrenciler 20 yaşından gün almamış olmalıdır.
- 2.1.6 Projelerin, öğrencilerin özgün düşüncelerinden kaynaklanması, kendileri tarafından şekillendirilmiş, danışarak ama kendi bilgi ve becerileri ile yapılması gerekmektedir. Fikir aşamasında veya devam etmekte olan projelerle yarışmaya başvuru yapılmaz. Projelerin, Proje Rehberinde belirtilen formatta ve sonlandırılmış olarak yarışmaya başvurusunun yapılması gerekir.
- 2.1.7 Aynı ya da başka isimlerle ve/veya aynı ya da benzer içerikle (konuyla) herhangi bir proje yarışmasına, bu yarışmanın son başvuru tarihinden önce başvurusu yapılmış veya katılmış projelerle bu yarışmaya başvuru yapılamaz. Bu kurala uymadığı tespit edilen projeler, hangi aşamada olursa olsun yarışmadan elenir.
- 2.1.8 Başvuru sistemine eksik, hatalı veya yanlış belge ve bilgi yüklenmesi, hazırlanan projenin halk sağlığı ve güvenliği için risk teşkil etmesi, insanların kişilik haklarına aykırı çalışma yapılması, projede etnik kökene, kişi veya toplumu karalamaya yönelik içerik bulunması, omurgalılar üzerinde kesi yapılması, kan veya doku alınması, ağız ya da enjeksiyon yoluyla etkisi kesin olarak bilinmeyen tehlikeli ve yabancı madde

verilmesi, sağlığı tehdit eden deneyler yapılması durumlarında proje başvuruları hangi aşamada olursa olsun yarışmadan elenir.

- 2.1.9 Proje hazırlığında kullanılması planlanan veri toplama araçlarının (test, anket, görüşme formu, vb.) elektronik başvuru sistemine PDF formatında yüklenmesi gerekir. Veri toplama araçlarının uygulanabilmesine ilişkin İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınmış izin belgesinin taratılarak sisteme yüklenmesi gerekir.
- 2.1.10 Projeler başvuru yapılan ana alanda görevlendirilecek jüri tarafından değerlendirilecek olup, proje içeriğinin alt alanla olan ilişkisi değerlendirmede etkili olacaktır. Başvuru aşamasında yapılan ana alan ve alt alan seçimlerinde başvuru süreci bittikten sonra değişiklik yapılmayacaktır.

2.2. Başvuru İşlemi

- 2.2.1 2023 yılı Lise ğrencileri İklim Değişikliği Araştırma Projeleri Yarışması Proje Rehberine göre hazırlanan ve tamamlanan projelerin başvuruları 7 Kasım 2022 tarihinde başlar, 2 Ocak 2023 tarihinde, saat 17.30'da sona erer. Başvurular, <https://e-bideb.tubitak.gov.tr> adresinden evrimii olarak yapılır. Başvuru yapacak öğrencilerin (proje iki veya üç ğrenci tarafından hazırlanmışsa her bir öğrencinin) ve varsa danışmanın ARBİS'e kayıtlı olması gerekir. (Bkz. <https://arbis.tubitak.gov.tr>)
- 2.2.2 İki veya üç ğrenci tarafından hazırlanan projelerde başvuru sistemine bir ğrenci giriş yapar ve diğer ğrenci/öğrenciler ile varsa danışman bilgilerini kendi bilgileriyle birlikte sisteme kaydeder.
- 2.2.3 Öğrenci/ğrencilerin son altı ay içinde çekilmiş vesikalık fotoğrafları sisteme yüklenir.
- 2.2.4 Proje alışması, programın web sayfasında bulunan şablon kullanılarak hazırlanır ve tek bir dosya halinde PDF formatında sisteme yüklenir. **Proje zeti en az 150, en fazla 250 kelime; proje raporu en az 2, en fazla 20 sayfa olmalıdır.** Proje raporu dışında kalan belgeler (bilimsel etik formu, izin belgeleri, fotoğraf, anket vb.) sistemde EK BELGELER kısmına yüklenir. Başvuru sistemine yüklenecek belgelerin dosya adı 25 karakteri geçmemeli, kişisel bilgiler içermemeli ve dosya uzantısı .pdf şeklinde olmalıdır.
- 2.2.5 Projeye ait video kaydı sisteme eklenebilir. Video eklenmesi zorunlu değildir. Videonun boyutu 10 MB'ı geçmemeli ve FLV formatında olmalıdır.
- 2.2.6 Başvuru tarihleri içerisinde, evrimii başvuru yapıldıktan sonra değişiklik için onayı kaldırılıp tekrar onaylanmadan bırakılan projeler değerlendirmeye alınmaz.
- 2.2.7 Başvuru sistemi kapandıktan sonra ğrenci ve danışman ğretmen bilgileri dâhil hiçbir değişiklik talebi kabul edilmez. Herhangi bir nedenle sistemde başvurusu tamamlanmamış projeler değerlendirmeye alınmaz.

- 2.2.8 Başvuru formu, TÜBİTAK'a gönderilmez. Bu formun başvuru sahipleri tarafından saklanması ve TÜBİTAK tarafından istendiğinde ibraz edilmesi gerekir.
- 2.2.9 Final aşamasına geçen öğrenciler tarafından Muvafakatname ve Yarışma Kuralları Kabul Formu final aşaması öncesinde doldurularak TÜBİTAK'a gönderilir.

3. Yarışma Kategorileri

- 3.1. Yarışma; Çevre, Ekonomik Sektörler, Hava ve İklim, Su Araştırmaları, Sürdürülebilirlik ve Refah ile Toplumsal Farkındalık olmak üzere altı ana alanda düzenlenir. Yarışmaya başvuruda bulunulacak projelerin ana alanların altında yer alan Şekil 1' deki alt alanlardan birini kapsayacak şekilde hazırlanması gerekir.

YARIŞMA ALANLARI					
ÇEVRE	EKONOMİK SEKTÖRLER	HAVA VE İKLİM	SU ARAŞTIRMALARI	SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE REFAH	TOPLUMSAL FARKINDALIK
Arazi Kullanımı ve Toprak	Enerji	Hava Kalitesi	İçme - Kullanma Suları	Atık Yönetimi	Toplumsal Farkındalık
Biyçeşitlilik ve Ekosistemler	Hayvancılık	Hava kirliliği	Okyanus Asidifikasyonu	İklim Direnci	
Orman	Sanayi	Sera Gazları	Suyun Geleceği	Kentsel Yapılaşma	
	Tarım		Su Kirliliği	Sağlık ve Kaliteli Yaşam	
	Turizm		Su Yönetimi		
	Ulaşım				

Şekil 1: *Ana Alanlar ve Alt Alanlar*

4. Değerlendirme Yöntemi ve Kriterleri

- 4.1 Öğrenciler tarafından Proje Rehberine göre hazırlanan ve başvuru sistemine yüklenen projeler, her ana alan için oluşturulan jüriler tarafından bilimsel kriterlere göre değerlendirilir. Değerlendirme sonucuna yargı yolu dışında itiraz kabul edilmez.
- 4.2 Projeler; Özgünlük ve Yaratıcılık, Bilimsel Yöntem, Sonuç ve Öneriler, Uygulanabilirlik, Yaygın Etki, Raporlama, Sunum gibi kriterlere göre değerlendirilir. Detaylı değerlendirme kriterlerine ve proje rehberine yarışmanın web sayfasından ulaşılabilir.

-
- 4.3 Ön değerlendirme sonucunda başarılı bulunan projeler, final sergisine davet edilir. Covid-19 pandemi süreci göz önüne alınarak gerekmesi durumunda final değerlendirmeleri çevrimiçi olarak yapılabilir.
- 4.4 Takım halinde yarışmaya katılan öğrencilerin final aşamasına davet edilmeleri durumunda, sunumda ve yapılması halinde sergide tüm yarışmacıların bulunması zorunludur. Aksi halde proje yarışmadan elenir. Ancak projede yer alan öğrencinin yarışmadan çekilmek istediğini ve tüm haklarını projede yer alan diğer öğrenci/öğrencilere devrettiğini belirten yazılı beyanını TÜBİTAK'a iletmesi durumunda, projede yer alan diğer öğrenci/öğrenciler yarışma sürecine devam edebilecektir. Bu yazılı beyanda öğrenci ve velisi ile danışman öğretmenin imzasının olması zorunludur.
- 4.5 Final aşamasında proje sahibi öğrenciler jüriye sözlü sunum yapacaktır. Öğrencilerden bu görüşme için bilgisayarda sunum hazırlamaları beklenir. Jüri sunumlarında kullanılacak bilgisayar ve projeksiyon cihazı TÜBİTAK tarafından sağlanır. Final aşamasında kullanılması öngörülen diğer teknik donanım ise proje sahibi öğrenciler tarafından temin edilir.
- 4.6 Sergi değerlendirmelerinde projenin ön değerlendirmede aldığı puanın % 30'u etkili olacaktır.

5. Ödüller

- 5.1. Yarışmanın final aşamasında yapılan değerlendirme sonucunda başarılı bulunan projelere, Birincilik, İkincilik, Üçüncülük ve Teşvik ödülleri verilebilir. Final aşamasında ödül alan öğrencilere proje başına para ödülü ve öğrencilere başarı belgesi, varsa danışman öğretmenine para ödülü verilir. Final yarışmalarında verilecek ödül ücretleri yarışmanın web adresinde yayınlanır.

6.Çağrı Takvimi (Başvuru ve Sergi Tarihleri)

- 6.1. Yarışma için yılda bir kez başvuru alınır. Yarışma süreçleri Şekil 2'de özetlenmiştir.

Şekil 2: **Yarışma Takvimi**

7. Diğer Hükümler

- 7.1. Düzenlenecek serginin yeri ve tarihleri ilgililere e-posta yoluyla bildirilir, ayrıca yarışmanın web sayfasında yayınlanır. Serginin yapılacağı ilin dışından gelecek öğrenciler ile okul müdürlüklerince görevlendirilecek olan her proje için bir öğretmenin konaklama ve geliş-dönüş yol giderleri, TÜBİTAK tarafından belirlenen rayiç bedel üzerinden karşılanır. Yarışma süresince proje sahibi öğrencilerin tüm sorumluluğu okul müdürlüğü tarafından görevlendirilen öğretmene aittir.
- 7.2. Yarışma ile ilgili gerekli belgeler, TÜBİTAK tarafından öğrenci, varsa danışman ve okul müdürlüklerine e-posta olarak gönderilir. Yarışma süresince öğrenci ve danışmanların ARBİS'e kayıtlı e-posta adreslerini takip etmeleri gerekir.
- 7.3. Ticari bir değeri olduğu düşünülen projeler için www.turkpatent.gov.tr adresinden patent başvurusunda bulunulması önerilir.
- 7.4. TÜBİTAK tarafından gerekli görülmesi durumunda bu çağrı duyurusunda son başvuru tarihine kadar değişiklik yapılabilir.

Projeler tamamıyla öğrencilerin kendi bilgi, beceri ve özgün düşüncelerinden kaynaklanmış, geliştirilmiş ve varsa danışman desteği ile tamamlanmış olmalıdır. Kendine/lerine ait olmayan bir çalışmanın (devam etmekte ya da sonuçlandırılmış) proje olarak sunulduğu ve/veya projede sahipleri dışındaki kişilerin düşünce, ifade veya buluşlarını kaynak göstermeksizin kullanıldığı tespit edilen ve aynı ya da başka isimlerle ve/veya aynı ya da benzer içerikle (konuyla) herhangi bir proje yarışmasına, bu yarışmanın son başvuru tarihinden önce katılmış veya başvurmuş olan projeler, hangi aşamada olursa olsun yarışmadan elenir.

Ayrıca bu kapsamda olduğu belirlenen projenin sahibi öğrenciler ve danışmanları üç eğitim öğretim yılı süresince TÜBİTAK'ın düzenleyeceği etkinliklere katılamaz ve verilecek desteklerden yararlanamaz. Bu durum TÜBİTAK tarafından MEB'e bildirilir. Yarışma tamamlandıktan sonra da söz konusu kurallara uyulmadığının tespiti halinde yukarıda söz edilen yaptırımlar uygulanır.

Şekil 3: **Hatırlatma**

8.İlgili Mevzuat

Bu program aşağıda belirtilen Mevzuat doğrultusunda yürütülmektedir.

- 8.1 Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı Tarafından Yürütülen Programlara İlişkin Yönetmelik
- 8.2 Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı Burs ve Destek Programlarının Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar
- 8.3 TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı Çalışma Usul ve Esasları
- 8.4 BİDEB Burs ve Destek Programlarında Başvuruların ve Raporların Panel/Dış Danışman/Danışma Kurulu Yöntemi ile Değerlendirilmesi ve İzlenmesine İlişkin Yönerge
- 8.5 İlgili mevzuatlarda ve bu çağrı duyurusunda belirtilmeyen durumlarda, Grup Yürütme Kurulu kararları uygulanır.

9.Tanımlar ve Kısaltmalar

- 9.1. **TÜBİTAK:** Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nu,
- 9.2. **BİDEB:** Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığını,
- 9.3. **Grup Yürütme Kurulu:** BİDEB Yarışmalar Grubu Koordinatörlüğünce yürütülen programlar ile ilgili konularda görüş, öneri ve karar oluşturan akademisyenlerden oluşan kurulu,
- 9.4. **Jüri:** BİDEB tarafından yürütülen yarışma programlarında başvuruları değerlendirmek, sınav, seçme ve değerlendirme işlemlerini BİDEB ile koordineli olarak yürütmek üzere görevlendirilen alanında yetkin kişileri,
- 9.5. **Danışman:** Proje hazırlama aşamasında öğrenciye danışmanlık yapan ve hâlihazırda bir eğitim kurumunda fiilen çalışmakta olan bir öğretmeni, öğretim elemanını veya Deneyap Teknoloji Atölyelerinde görev yapan eğitmeni,
- 9.6. **ARBİS:** Araştırmacı Bilgi Sistemini,
- 9.7. **e-BİDEB:** BİDEB Başvuru ve İzleme Sistemini ifade eder.

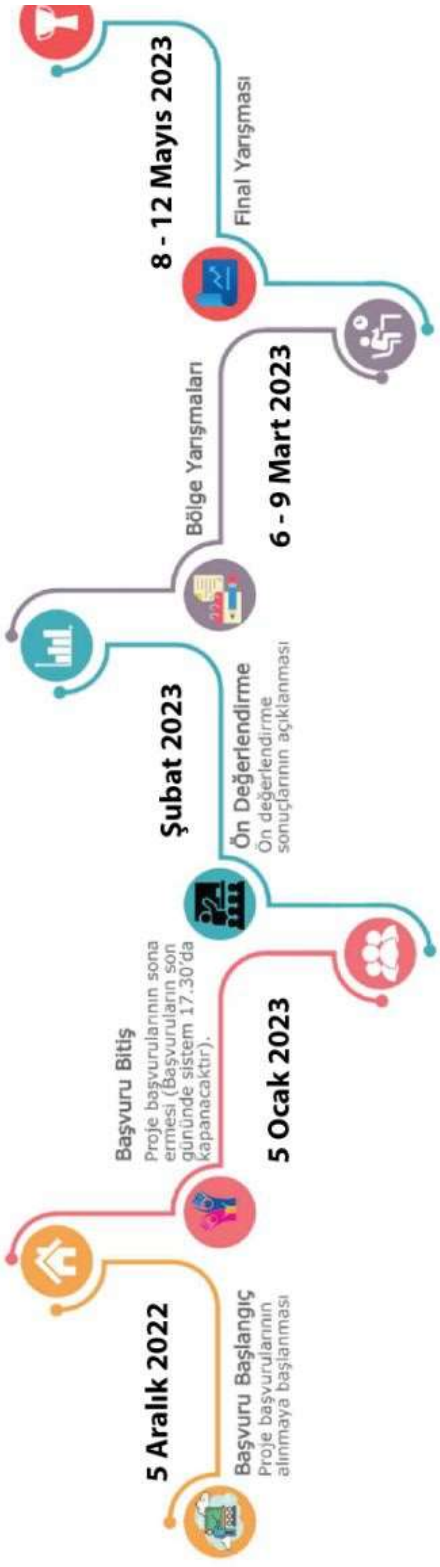

TÜBİTAK

TÜBİTAK 2204-A

Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması

Çağrı Takvimi (Başvuru ve Sergi Tarihleri)

Son Başvuru Tarihi: 5 Ocak 2023

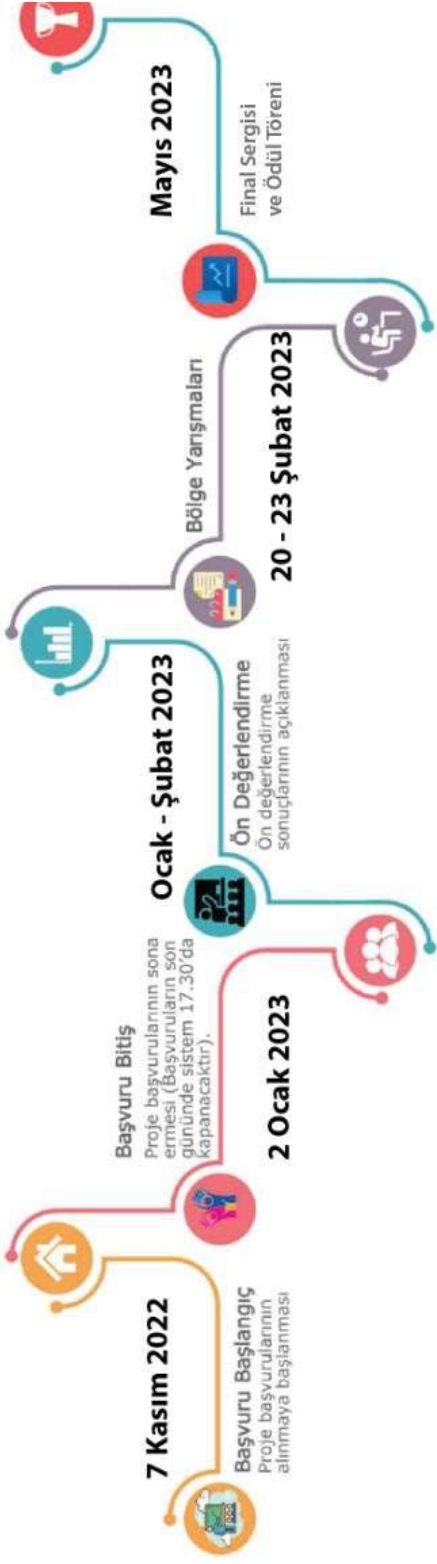

TÜBİTAK

TÜBİTAK 2204-C

Lise Öğrencileri Kutup Araştırma Projeleri Yarışması

Çağrı Takvimi (Başvuru ve Sergi Tarihleri)

Son Başvuru Tarihi: 2 Ocak 2023

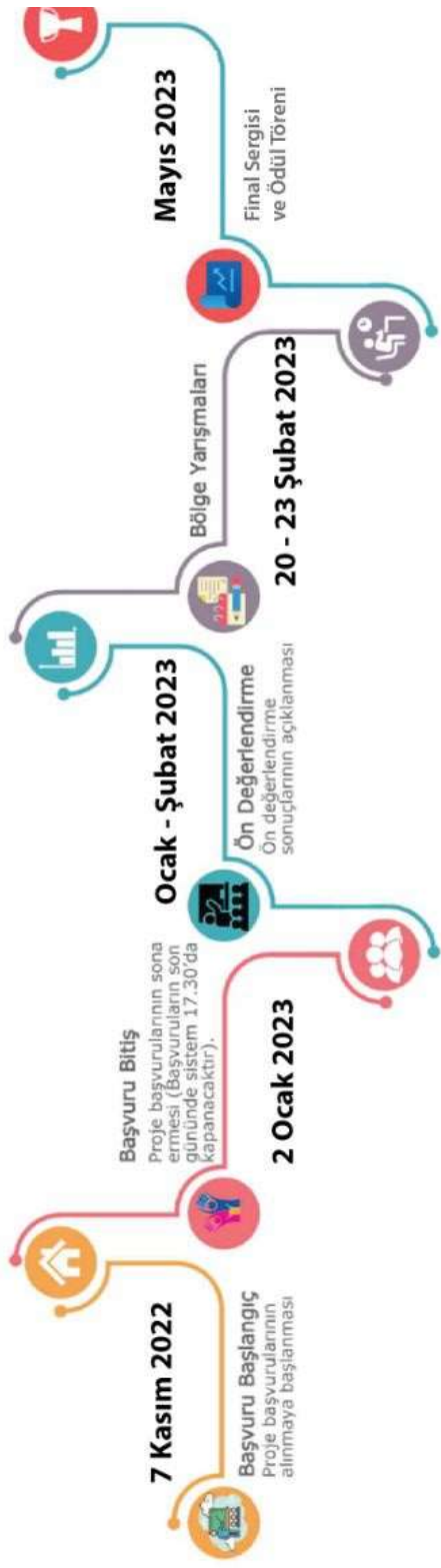

TÜBİTAK

TÜBİTAK 2204-D

Lise Öğrencileri İklim Değişikliği Araştırma Projeleri Yarışması

Çağrı Takvimi (Başvuru ve Sergi Tarihleri)

Son Başvuru Tarihi: 2 Ocak 2023